

โรงเรียนนายทหารชั้นผู้บังคับฝูง

กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

รุ่นที่ ๑๔๑

ปีการศึกษา ๒๕๖๖

หมวดวิชาที่ ๒ บฝ.ก.๒-๑๑ (การเขียน) เรื่อง การเขียนบทความ

ยศ-ชื่อ-สกุล เรืออากาศเอกหญิง ชิดารัตน์ สีนประเสริฐ

สัมนาที่ ๖ หมายเลขประจำตัว ๐๖๐๖

ชื่ออาจารย์ผู้ควบคุม นาวาอากาศโทหญิง อรนิทย์ นาคเกื้อ

วันที่ ๒๓ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๕

โรงเรียนนายทหารชั้นผู้บังคับฝูง กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

หลักสูตรนายทหารชั้นผู้บังคับฝูง รุ่นที่ ๑๔๑

โครงเรื่องการเขียนบทความ

ยศ-ชื่อ-สกุล ร.อ.หญิง จิตารัตน์ ลินประเสริฐ สัมนาที่ ๖ หมายเลข ๐๖๐๖

ชื่อเรื่อง สมเด็จพระเอกาทศรถ (สมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ ๓)

วัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์ให้ผู้อ่านทราบถึงหลักการของความเป็นผู้นำของสมเด็จพระเอกาทศรถ หรือสมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ ๓ ในประเด็นของหลักการทำงานในหน้าที่ และหลักการสร้างความเป็นหมู่คณะ รวมทั้งการนำบทเรียนที่ได้รับจากการศึกษามาประยุกต์ใช้

“...ธรรมดานกอาศัยไม้ สัตว์เดินเท้าอาศัยป่า ปลาอาศัยสมุทรและแม่น้ำ บ่าวอาศัยนาย ไพรอาศัยมุขมนตรี เสนีปรีนายก เสนรีปรีนายก ราษฎรทั่วเขตอาศัย พระมหากษัตริย์เป็นที่พึ่งพำนักนี้ สิ่งที่สัตว์อาศัยทั้งนี้ไม่มีแล้ว พระนครก็ไม่ถาวรวัฒนาการนานได้...” สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสถาบันหลักของสังคมไทยที่เกื้อกูลแผ่นดิน มาช้านาน พระมหากษัตริย์ไทยในแต่ละยุคสมัยอาจมีพระราชอำนาจ และใช้พระราชอำนาจแตกต่างกัน แต่ทุกพระองค์ล้วนยอมรับกรอบของความเป็นพระราชตามคำสอนในพระพุทธศาสนา นั่นคือ พระมหากษัตริย์ต้องมี “ราชธรรม” เป็นหลัก หรือเป็นแนวทางในการปกครอง ดังเช่นพระมหากษัตริย์ที่พระนามว่า “สมเด็จพระเอกาทศรถ หรือ สมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ ๓” พระองค์เป็นพระมหากษัตริย์ที่มีความแตกต่างจากกษัตริย์พระองค์อื่นในสมัยอยุธยา เนื่องจากพระองค์ไม่ต้องการทำการสงครามเพื่อจะขยายพระราชอำนาจ แต่พระองค์มุ่งเน้นการฟื้นฟูสังคม เศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ แสดงให้เห็นว่าพระองค์มีพระปรีชาสามารถด้านการปกครองบ้านเมือง และประกอบพระราชกรณียกิจของพระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นประมุข หรือผู้นำของประเทศ โดยพระองค์มีหลักการความเป็นผู้นำหลายประการ ดังนั้นจึงเป็นประโยชน์อย่างมากในการที่เราจะได้ ศึกษาพระราชประวัติของพระองค์เพื่อวิเคราะห์ถึงหลักการของความเป็นผู้นำของพระองค์ และนำเอาหลักการความเป็นผู้นำที่ได้วิเคราะห์นั้น มาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งหลักการความเป็นผู้นำที่โดดเด่นของพระองค์ ได้แก่ การรู้งานในหน้าที่ และการสร้างความเป็นหมู่คณะ ซึ่งสมควรแก่การศึกษาเพื่อนำบทเรียนที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตและการทำงานต่อไป

สมเด็จพระเอกาทศรถ หรือ สมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ ๓ มีพระนามเดิมว่า พระองค์ขาว เป็นกษัตริย์องค์ที่ ๒๐ ของอาณาจักรอยุธยา พระองค์เป็นโอรสของพระมหาธรรมราชาที่ ๑๖ พระวิสุทธิกษัตริย์ และเป็นพระอนุชาของพระสุพรรณภักดีและสมเด็จพระนเรศวรมหาราช สมเด็จพระเอกาทศรถได้เสด็จออกร่วมทำการรบกับสมเด็จพระนเรศวร โดยเสด็จในการทำศึกสงครามด้วยทุกครั้ง จนสิ้นรัชสมัยของสมเด็จพระนเรศวรในปี พ.ศ.๒๑๔๘ พระองค์ก็ได้ขึ้นครองราชย์ต่อจากสมเด็จพระนเรศวรในปีเดียวกัน ในรัชสมัยของพระองค์ บ้านเมืองเป็นปกติสุข

และเป็นที่เคารพยำเกรงแก่ประเทศเพื่อนบ้าน จากการศึกษาพระราชประวัติ หลักการความเป็นผู้นำที่โดดเด่น ประการแรกของสมเด็จพระเอกาทศรถ คือ การรู้งานในหน้าที่ ซึ่งจะเห็นได้จาก ตั้งแต่พระองค์ขึ้นครองราชย์ทรงรู้ งานในหน้าที่ของพระองค์ สมเด็จพระเอกาทศรถทรงมีความ “รู้เท่า” พระองค์ทรงประกอบ พระราชกรณียกิจของ กษัตริย์ในด้านต่าง ๆ จากประสบการณ์การเรียนรู้ และจากการทรงงานช่วยในพระราชกรณียกิจของพระราชบิดา และพระเชษฐามาเป็นเวลา ๓๔ ปี ทำให้สมเด็จพระเอกาทศรถทรงรู้ถึงปัญหา และจุดอ่อนต่าง ๆ ของพระราช กรณียกิจการฟื้นฟูอาณาจักรอยุธยา พระองค์จึงมุ่งการฟื้นฟูส่วนที่ยังคงเป็นปัญหาและยังคงเป็นจุดอ่อน คือ ในด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ และด้านความสัมพันธ์กับต่างประเทศ นอกจากนี้พระองค์ทรงมีความ “รู้ทัน” พระองค์มีการจัดระบบควบคุมทรัพย์สินเพื่อจำกัดการสั่งสมความมั่งคั่งของเจ้า ขุน มูล นาย ไม่ให้สามารถนำมาใช้ เป็นการสร้างอำนาจและการสะสมกำลังพล ทรงมีพระโอบการเบ็ดเสร็จ เป็นข้อบังคับกำหนดการตัดสินข้อพิพาท คดีที่เกิดขึ้นกับคนในสังคมอยุธยา และกับชาวต่างชาติ นอกจากนี้จากเหตุการณ์กบฏพระยาศรีไสยณรงค์ที่เกิดใน รัชสมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราช เป็นตัวอย่างให้สมเด็จพระเอกาทศรถทรงเห็นถึงจุดอ่อนจากการปกครอง ดังนั้นการปฏิบัติพระราชกรณียกิจการฟื้นฟูการทหารในรัชสมัยของสมเด็จพระเอกาทศรถได้มีขึ้น และยังมีการ สร้างอาวุธที่ทันสมัยขึ้นใช้เอง เพื่อเพิ่มแสนยานุภาพ และประสิทธิภาพให้แก่กองทัพของกษัตริย์อยุธยาอีกด้วย

หลักการความเป็นผู้นำที่โดดเด่นอีกประการหนึ่งของ สมเด็จพระเอกาทศรถ คือ สร้างความเป็นหมู่คณะ ซึ่งจะเห็นได้จากการจัดตั้งกรมทหารอาสา โดยให้ขึ้นตรงกับพระองค์ และแบ่งตามเชื้อชาติ ออกเป็น ๓ กรม คือ กรมทหารอาสาญี่ปุ่น กรมทหารอาสาจาม และกรมทหารโปรตุเกส(แมนปิ่น) (จรรยา ประชิตโรมรัน, ๒๕๕๐: ๒๘๐) และเนื่องจากการฟื้นฟูด้านกำลังคนก็นำมาสู่การฟื้นฟูในทุกด้าน ได้ก่อให้เกิดปัญหาในด้านการสังคมและ วัฒนธรรม ทำให้เกิดความขัดแย้ง และการฉกฉวยโอกาสเอารัดเอาเปรียบกัน จนสภาพสังคมเริ่ม เกิดความอ่อนแอ และเริ่มขาดความเป็นเอกภาพ พระองค์จึงนำเอาระบบการปกครองเข้ามาควบคุมสังคมอย่าง เคร่งครัดและเข้มงวดกวดขัน เพื่อให้คนทุกชนชั้นของสังคมอยุธยาอยู่ในกรอบของความเหมาะสม สมเด็จพระเอกา ทศรถได้โปรด ฯ ให้มีการประกาศพระราชบัญญัติ ๒ ตรากฎหมายในพระโอบการอาชาหลวงส่วนที่ ๓ ประมวล มาตราหนึ่ง บท ๑๓ เรื่อง การห้ามสมรสข้ามชาติ ดังปรากฏหลักฐานว่า “...ราษฎร ข้าแผ่นดินชายหญิงไทยอน บมิ ยำบมิกลัวพระราชอาญาพระราชกำหนดกฎหมาย เหนพัสดู่เข้าของเงินทองของมฤฎิทธิอันมาค้าขายแต่นานาประ เทชนอกด่านต่างแดน แลยกลูกสาว หลานสาวให้เปนเมียฝรั่งอังกฤษวิลันดาความลายอื่นต่างศาสนา แลให้เข้ารีต ถือหย่างมฤฎาธิฐ นอกพระศาสนา ท่านว่าผู้นั้นเป็นเสี้ยนหนามแผ่นดิน แลมันเอาใจไปเผาเผื่อแก่ประจามิตฆ่าศึก สัตรุหมุ่ร้าย ท่านให้ลงโทษ ๖ สถาน...” (สำนักพิมพ์สุภาพใจ, ๒๕๔๘: ๓๔๓) นอกจากนี้สมเด็จพระเอกาทศรถ ทรงมีนโยบายควบคุมประชากรไพร่ ทั้งยังพระราชทานทรัพย์สินให้แก่ไพร่และประชาชน ให้อยู่ดีกินดีอีกด้วย อีกทั้ง พระองค์ทรงฟื้นฟูด้านเศรษฐกิจ โดยที่ส่งเสริมการเกษตร การกสิกรรม การประมง ผลผลิตของป่า และเครื่องเทศ

ของชาวบ้าน โดยมีการจัดระเบียบระบบการเพาะปลูก ผลผลิต สินค้านำเข้า การซื้อขาย เพื่อนำมาเป็นสินค้าขายออกไปยังต่างประเทศ ทั้งยังเจริญพระราชไมตรีทางการค้าและการทูตกับต่างประเทศคู่ค้า อันเป็นรากฐานของการค้าขาย ส่งผลให้ชาวอาณาจักรอยุธยา และประเทศมีรายได้เพิ่มมากขึ้น

จากพระราชประวัติ เมื่อนำมาศึกษาและวิเคราะห์ถึงหลักการความเป็นผู้นำของสมเด็จพระเอกาทศรถ แล้วนั้น เราสามารถยึดถือและนำมาเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตนให้ประสบความสำเร็จได้อยู่ ๒ หลักการ นั่นคือ เรื่องของการรู้งานในหน้าที่ รวมถึงเรื่องของการสร้างความเป็นหมู่คณะ โดยที่สามารถนำบทเรียนเรื่องการทำงานในหน้าที่ มาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงาน คือ การเป็นผู้นำต้องรู้งานในหน้าที่มี ๒ ลักษณะคือ “รู้เท่า” และ “รู้ทัน” โดยการรู้งานในหน้าที่ ในลักษณะ “รู้เท่า” หมายถึง ความรอบรู้เรื่องงานในหน้าที่ และความรู้ทั่วไปเป็นอย่างดี จะต้องเข้าใจภารกิจของหน่วยงาน ต้องรู้ว่าภารกิจงานของตนคืออะไร การรู้งานในหน้าที่อีกลักษณะหนึ่งคือการ “รู้ทัน” หมายถึง ความรอบรู้เท่าทันสถานการณ์ เมื่อเกิดปัญหาเฉพาะหน้าก็แก้ไขได้อย่างถูกต้อง ความรับผิดชอบส่วนหนึ่งของผู้นำคือการทำใหลูกน้องรู้งานของตนเอง ถ้าเกิดปัญหาในการปฏิบัติงาน เราซึ่งเป็นผู้นำต้องสามารถให้คำปรึกษา และแก้ปัญหาให้ผ่านพ้นไปด้วยดี ซึ่งสิ่งนี้จะส่งผลทำให้เกิดการยกย่อง เลื่อมใส เคารพนับถือ ให้ความเชื่อถือ และไว้วางใจในตัวผู้นำมาก บทเรียนที่ได้รับอีกประการหนึ่ง คือ หลักการสร้างความเป็นหมู่คณะ ในฐานะที่เป็นผู้นำ เราจะต้องรวมความสามารถของแต่ละคน ให้ทำงานร่วมกันเป็นทีม เพื่อความสำเร็จของภารกิจของหน่วยงาน ผู้นำไม่สามารถทำให้ภารกิจสำเร็จได้โดยลำพัง และผู้ใต้บังคับบัญชา也不能ทำให้ภารกิจสำเร็จได้โดยลำพังเช่นเดียวกัน ดังนั้นในฐานะที่เป็นผู้นำ เราจะต้องรวมความสามารถของแต่ละคน ให้ทำงานร่วมกันเป็นทีม เพื่อความสำเร็จของภารกิจของหน่วย รวมทั้งจากการศึกษาพระราชประวัติ ทำให้เราได้เห็นว่า สมเด็จพระเอกาทศรถ (สมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ ๓) เป็นพระมหากษัตริย์ที่ไม่เน้นการขยายพระราชอำนาจด้วยการทำสงคราม แต่เน้นการพัฒนาประเทศ ด้วยการรู้งานในหน้าที่ รวมถึงการสร้างความเป็นหมู่คณะ จนกระทั่งมีหัวเมืองน้อยใหญ่ และต่างประเทศ เข้ามามีมนุษยสัมพันธ์อันดี ประเทศจึงมีความมั่งคั่ง และมีความเจริญทางด้านการค้า

สมเด็จพระเอกาทศรถ (สมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ ๓) เป็นพระมหากษัตริย์ ที่มีพระปรีชาสามารถ พระองค์ท่านทรงยึดหลักในหลักการความเป็นผู้นำ ๒ ด้าน ได้แก่ หลักการรู้งานในหน้าที่ และ หลักการสร้างความเป็นหมู่คณะ ซึ่งการรู้จักหน้าที่ของตนเองและความสามัคคีในหมู่นั้น มีความสำคัญต่อชาติ บ้านเมืองเป็นอย่างมาก เมื่อศึกษาการปกครองของพระองค์ท่านแล้ว เราจึงได้บทเรียนเพื่อประยุกต์ในการทำงาน ไม่ว่าจะเป็นรู้งานในหน้าที่ของตนเองว่าต้องปฏิบัติตนอย่างไรให้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่การงาน และการมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้ร่วมงาน สร้างความเป็นหมู่คณะ มีความสามัคคีกลมเกลียวกัน เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย ดังนั้นจึงเป็นประโยชน์อย่างมากที่เราควรศึกษาและวิเคราะห์หลักการความเป็นผู้นำของพระองค์ท่าน เพื่อประยุกต์ใช้หลักการนั้น ๆ ให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงาน และกองทัพอากาศต่อไปในอนาคต ดังกลอนสดุดีบ่งบอกความเป็นผู้นำของสมเด็จพระเอกาทศรถ ที่ว่า

“องค์สมเด็จพระเอกาทศรถ
เป็นองค์พระอนุชาจอมบดี
ทรงอาจหาญชาญยุทธสุดล้ำลึก
เป็นนักรบจบศิลปศาสตร์ปราชญ์ปรีชา
ทรงปกครองประเทศชาติราษฎร์สันต์สุข
อยู่ธยาเรืองรุ่งจรงกานต์
แม้พระองค์ทรงลาลับกลับแดนสรวง
เพราะพระคุณมากนักเหลือคณา

นามปรากฏในแผ่นดินถิ่นกรุงศรี
คู่บารมีองค์นครสวรรค์ปราชญ์ปรีชา
ปราบข้าศึกทั่วไปในทิศา
ทรงหาญกล้าพาชนพันภัยพาล
ไร้ความทุกข์แปรมปรีดีมีสุขสานต์
แต่บุราณขานกล่าวเล่าสืบมา
ไทยทั้งปวงยังตราตรึงนึกห่วงหา
ทุกทิวาเฝ้ากราบกราบซึ่งซาบใจ ฯ”

(ประพันธ์โดย คุณพิชญ เมืองพระงาม)

บรรณานุกรม

กฎหมายตรา ๓ ดวง เล่ม ๑-๓ ฉบับพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง แก้ไขปรับปรุงใหม่. (๒๕๔๘).

กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์สุภาพใจ.

จรรยา ประชิตโรมรัน. (๒๕๕๑). การสงครามในสมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราช และสมเด็จพระเอกาทศรถ.

พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์.

นายกองโท ธารณา คชเสนี. (๒๕๖๓). ประวัติศาสตร์ชาติไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๓. บุรีรัมย์ : เพ็ชรสวนสวรรค์.

พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา ฉบับพันจันทนุมาศ (เจิม) และเอกสารอื่น. (๒๕๔๓). นนทบุรี : ศรีปัญญา.

มูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา. นามานุกรมพระมหากษัตริย์ไทย. (๒๕๕๔). กรุงเทพฯ : มูลนิธิสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา.

แบบประเมินการเขียนบทความ

คะแนนรวม ๑๐๐ คะแนน

โรงเรียนนายทหารชั้นผู้บังคับฝูง กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ

หลักสูตรนายทหารชั้นผู้บังคับฝูง รุ่นที่ ๑๔๑

ยศ-ชื่อ-สกุลร.อ.หญิง ธิติรัตน์ สินประเสริฐ.... หมายเลข๐๖๐๖.....

เรื่องสมเด็จพระเอกาทศรถ (สมเด็จพระสรรเพชญ์ที่ ๓).....

ส่วนประกอบ	เกณฑ์การประเมิน	คะแนน	ความคิดเห็น
คำนำ (๑๒ คะแนน)	ก่อให้เกิดความสนใจ	๐/๑/๒/๓/๔	
	กระตุ้นให้อยากอ่าน	๐/๑/๒/๓/๔	
	เขียนประโยคใจความสำคัญ	๐/๑/๒/๓/๔	
เนื้อเรื่อง (๒๐ คะแนน)	แต่ละหัวข้อสำคัญ แบ่งย่อหน้าชัดเจน	๐/๑/๒/๓/๔	
	แต่ละหัวข้อสำคัญ เขียนได้ชัดเจนตรงประเด็น	๐/๑/๒/๓/๔	
	แบ่งน้ำหนักระหว่างแต่ละหัวข้อสำคัญได้อย่างเหมาะสม	๐/๑/๒/๓/๔	
	เขียนคำเชื่อมโยงในแต่ละหัวข้ออย่างถูกต้องเหมาะสม	๐/๑/๒/๓/๔	
	เขียนน่าสนใจและเข้าใจง่าย	๐/๑/๒/๓/๔	
สรุป (๑๒ คะแนน)	ทวนประโยคใจความสำคัญและสาระสำคัญโดยย่อ	๐/๑/๒/๓/๔	
	กระตุ้นซ้ำ	๐/๑/๒/๓/๔	
	ปิดเรื่องประทับใจ	๐/๑/๒/๓/๔	
ภาษา (๒๔ คะแนน)	เขียนคำถูกต้องตามหลักพจนานุกรม	๐/๑/๒/๓/๔	
	ใช้ภาษาเขียนได้ถูกต้องเหมาะสม	๐/๑/๒/๓/๔	
	การเว้นวรรคตอนถูกต้อง	๐/๑/๒/๓/๔	
	ย่อหน้าได้อย่างเหมาะสม	๐/๑/๒/๓/๔	
	ใช้ภาษาที่เรียบง่าย กระชับ ไม่ใช่คำเดียวกันซ้ำ ๆ	๐/๑/๒/๓/๔	
	ภาษาเขียนนุ่มนวล ไม่สั้นห้วน	๐/๑/๒/๓/๔	
สิ่งสนับสนุน (๑๒ คะแนน)	การเขียนอ้างอิงเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ในบรรณานุกรม	๐/๑/๒/๓/๔	
	การเขียนอ้างอิงในส่วนเนื้อหา	๐/๑/๒/๓/๔	
	ข้อมูลถูกต้อง น่าเชื่อถือ	๐/๑/๒/๓/๔	
ความสะอาด (๔ คะแนน)		๐/๑/๒/๓/๔	
การจัดรูปแบบตามระเบียบสารบรรณ (๔ คะแนน)		๐/๑/๒/๓/๔	
ความเรียบร้อย (๔ คะแนน)		๐/๑/๒/๓/๔	
อ่านง่าย (๔ คะแนน)		๐/๑/๒/๓/๔	
ความรับผิดชอบ (๔ คะแนน)		๐/๑/๒/๓/๔	
รวมคะแนน ๑๐๐ คะแนน		ได้ คะแนน	

อาจารย์ผู้ประเมิน

หมายเหตุ	การให้คะแนน	๐ คะแนน	หมายถึง	ไม่ผ่านเกณฑ์
		๑ คะแนน	หมายถึง	ควรปรับปรุง
		๒ คะแนน	หมายถึง	พอใช้
		๓ คะแนน	หมายถึง	ดี
		๔ คะแนน	หมายถึง	ดีมาก